

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2023

Vyhlásené: 1. 7. 2023

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 7.2023

Obsah dokumentu je právne záväzný.

256

VYHLÁŠKA

Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

z 19. júna 2023

o regulovaných výrobkoch s obsahom organických rozpúšťadiel

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky podľa § 62 písm. m) zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Predmet vyhlášky

(1) Táto vyhláška ustanovuje

- zoznam farieb, lakov a výrobkov s obsahom organických rozpúšťadiel určených na povrchovú úpravu vozidiel, stavebných objektov, konštrukcií a ich častí (ďalej len „regulovaný výrobok“) s cieľom obmedziť celkový obsah prchavých organických zlúčenín v nich,
- hraničné hodnoty pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín,
- označovanie obalov regulovaných výrobkov,
- požiadavky na obmedzovanie emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v regulovaných výrobkoch.

(2) Zoznam regulovaných výrobkov je uvedený v prílohe č. 1.

§ 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto vyhlášky sa rozumie

- organickou zlúčeninou zlúčenina, ktorá obsahuje v molekule najmenej jeden atóm uhlíka a jeden atóm alebo niekoľko atómov vodíka, kyslíka, síry, fosforu, kremíka, dusíka alebo halogénu okrem oxidov uhlíka a anorganických uhličitanov a hydrogén uhličitanov,
- prchavou organickou zlúčeninou organická zlúčenina, ktorá má počiatočnú teplotu varu najviac 250 °C pri štandardnom tlaku 101,3 kPa,
- obsahom prchavých organických zlúčenín množstvo prchavých organických zlúčenín v regulovanom výrobku, ktorý je pripravený na použitie, vyjadrené v g/l; do obsahu prchavých organických zlúčenín v náterovej látke sa nezapočítava množstvo prchavej organickej zlúčeniny, ktoré pri sušení chemicky reaguje a tým sa stáva súčasťou nanesej vrstvy,
- organickým rozpúšťadlom prchavá organická zlúčenina, ktorá sa používa samostatne alebo v kombinácii s ostatnými činidlami na rozpúšťanie alebo riedenie surovín, regulovaných výrobkov alebo odpadových materiálov, na úpravu viskozity, na úpravu povrchového napätia,

ako čistiaci prostriedok na rozpúšťanie kontaminantov, ako disperzné médium, ako zmäkčovadlo alebo ako konzervačný prostriedok,

- e) látkou chemický prvok alebo zlúčenina prvkov, ktoré sa vyskytujú v prirodzenom stave alebo ktoré sa priemyselne vyrábajú, v tuhom skupenstve, kvapalnom skupenstve alebo plynnom skupenstve,
- f) zmesou zmes alebo roztok pozostávajúci z dvoch alebo viacerých látok,
- g) náterovou látkou zmes vrátane všetkých organických rozpúšťadiel alebo prípravkov obsahujúcich organické rozpúšťadlá potrebné na jeho použitie, ktorá sa používa na vytvorenie filmu s dekoratívnym efektom, ochranným efektom alebo s iným funkčným efektom na povrchu,
- h) filmom súvislá vrstva, ktorá vzniká nanosením jednej vrstvy alebo viacerých vrstiev na povrch podkladu,
- i) vodouriediteľnou náterovou látkou náterová látka, ktorej viskozita sa upravuje vodou,
- j) rozpúšťadlom riediteľnou náterovou látkou náterová látka, ktorej viskozita sa upravuje organickým rozpúšťadlom.

§ 3

Požiadavky na obmedzenie emisií a označovanie regulovaných výrobkov

(1) Regulovaný výrobok možno uviesť na trh¹⁾ alebo použiť na vlastnú spotrebu, len ak neprekračuje hraničnú hodnotu pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín uvedenú v prílohe č. 2 s výnimkou použitia podľa § 38 ods. 2 zákona.

(2) Obal regulovaného výrobku musí byť označený etiketou, na ktorej sa uvedie

- a) kategória a podkategória regulovaného výrobku podľa prílohy č. 1 a druh regulovaného výrobku podľa prílohy č. 2,
- b) hraničná hodnota pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín v g/l podľa prílohy č. 2,
- c) maximálny obsah prchavých organických zlúčenín v stave, v ktorom je regulovaný výrobok pripravený na použitie.

(3) Na regulovaný výrobok, do ktorého sa pridávajú rozpúšťadlá alebo iné zložky s obsahom rozpúšťadiel pri príprave na použitie, platia hraničné hodnoty pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín v stave, v ktorom je regulovaný výrobok pripravený na použitie.

(4) Obsah prchavých organických zlúčenín v regulovaných výrobkoch sa zisťuje analytickými metódami, ktoré sú uvedené v prílohe č. 3.

§ 4

Transpozičné ustanovenie

Touto vyhláškou sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 4.

§ 5

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júla 2023.

Milan Chrenko v. r.

Príloha č. 1
k vyhláske č. 256/2023 Z. z.

ZOZNAM REGULOVANÝCH VÝROBKOV

Kategória A

Regulované výrobky používané na povrchovú úpravu objektov, ako sú stavby, konštrukcie, budovy, ich príslušenstvo a armatúry na dekoratívne účely, funkčné účely a ochranné účely, okrem aerosólov

Podkategórie

- a) **Náterové látky interiérové matné** sú náterové látky na nanášanie na vnútorné steny a stropy so stupňom lesku $\leq 25@60^\circ$.²⁾
- b) **Náterové látky interiérové lesklé** sú náterové látky na nanášanie na vnútorné steny a stropy so stupňom lesku $> 25@60^\circ$.²⁾
- c) **Náterové látky exteriérové na povrchovú úpravu minerálnych materiálov** sú náterové látky na vonkajšie steny postavené z muriva, tehly alebo na omietky.
- d) **Farby interiérové a exteriérové na povrchovú úpravu dreva, kovu a plastov s dekoratívnym účinkom alebo ochranným účinkom** sú krycie náterové látky na dekoráciu alebo ochranu, ktoré vytvárajú nepriehľadný film. Táto podkategória zahŕňa aj podkladové farby a medzivrstvy.
- e) **Laky interiérové a exteriérové na drevo, kov a plasty a lazúrovacie laky na drevo** sú priehľadné alebo polopriehľadné nátery s dekoratívnym účinkom alebo ochranným účinkom na drevo, kov alebo plast. Táto podkategória zahŕňa tiež lazúrovacie laky na drevo podľa technickej normy alebo inej obdobnej technickej špecifikácie s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami,³⁾ ktoré tvoria krycí film a sú určené na dekoráciu a ochranu dreva proti poveternostným vplyvom (trieda konečného použitia: polostály).
- f) **Moridlá pre ultratenkú vrstvu na drevo** sú moridlá na drevo podľa technickej normy alebo inej obdobnej technickej špecifikácie s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami³⁾ s priemernou hrúbkou vrstvy menšou ako 5 μm zisťovanou podľa technickej normy.⁴⁾
- g) **Základné náterové látky** sú náterové látky na steny, stropy alebo drevo s izolačnými vlastnosťami alebo ochrannými vlastnosťami.
- h) **Penetračné a spevňujúce náterové látky** sú náterové látky na penetráciu a spevnenie podkladu na zabezpečenie hydrofóbnych vlastností alebo náterové látky na ochranu dreva proti biologickej korózii, napríklad proti drevokazným hubám.
- i) **Špeciálne jednozložkové náterové látky** sú náterové látky, ktoré slúžia na zabezpečenie osobitných požiadaviek, ako sú základné nátery a vrchné nátery na plasty, základné nátery na železné podklady, reaktívne základné nátery na podklady z tzv. reaktívnych kovov, akými sú zinok a hliník, antikoročné nátery, nátery podláh vrátane drevených a betónových, antigraffiti, protipožiarne nátery a nátery na zabezpečenie hygienických noriem v potravinárskom odvetví a v zdravotníctve.
- j) **Špeciálne dvojzložkové náterové látky** sú náterové látky určené na rovnaké použitie ako jednozložkové náterové látky, ale pred ich aplikáciou sa pridáva druhá zložka, napríklad terciárne amíny.
- k) **Viacfarebné náterové látky** sú náterové látky, ktoré vytvárajú dvojfarebný efekt alebo viacfarebný efekt priamo pri prvom nanosení.

- l) **Náterové látky s dekoratívnym efektom** sú náterové látky, ktoré slúžia na vytváranie špeciálnych estetických efektov na podkladoch vopred upravených určeným spôsobom alebo ošetrovaných základným náterom, ktorý sa následne počas sušenia upravuje rôznymi špeciálnymi pomôckami.

Kategória B

Regulované výrobky používané pri opravách a prestriekavaní vozidiel alebo ich častí pri ich údržbe, oprave alebo na účely dekorácie mimo výrobného procesu

Podkategórie

a) Výrobky na prípravné a čistiace operácie sú výrobky určené na mechanické odstraňovanie alebo chemické odstraňovanie starých náterov a hrdze alebo na prípravu podkladu pre nový náter.

1. Prípravné prostriedky

Prostriedky na čistenie zariadení, napríklad striekacích pištolí, odstraňovanie náterov, prípravky na odmasťovanie vrátane antistatických prostriedkov na plasty a prípravky na odstraňovanie silikónu.

2. Prostriedky na čistenie povrchu

Prostriedky na odstránenie povrchového znečistenia pred aplikáciou náterovej látky.

b) Tmely a plniče sú látky viskózne konzistencie určené na vyplnenie nerovností povrchu pred nanesením vyrovnávacieho náteru.

c) Základné náterové látky sú náterové látky, ktoré sa nanášajú na čistý kovový povrch alebo jestvujúci náter na protikoróziu ochranu pred aplikáciou vyrovnávacieho náteru.

1. Vyrovnávacie náterové látky/plniče

Náterové látky, ktoré sa nanášajú bezprostredne pred nanesením vrchného náteru na zlepšenie koróznej odolnosti, zlepšenie príľnavosti vrchného náteru a na vytvorenie rovnomerného povrchu vyplnením drobných nerovností.

2. Základné náterové látky na kov

Náterové látky, ktoré slúžia ako základný náter na zlepšenie príľnavosti, ako tesniace náterové látky, náterové látky na vyrovnanie povrchu, plastické podkladové náterové látky, náterové látky na mokrý povrch a ako nebrúsiteľné tmely a tmely nanášané striekaním.

3. Reaktívne základné náterové látky

Náterové látky s podielom najmenej 0,5 % hmotnosti kyseliny fosforečnej, ktoré sa nanášajú na čistý kovový povrch a zabezpečujú protikoróziu ochranu a zlepšenie príľnavosti; podkladové náterové látky použiteľné ako zväratelné podkladové nátery; moridlá na galvanizované kovové plochy a zinkové plochy.

d) Vrchné náterové látky sú pigmentované náterové látky, ktoré sa nanášajú v jednej vrstve alebo vo viacerých vrstvách na zabezpečenie lesku a dlhodobej odolnosti; patria sem aj základné náterové látky a vrchné náterové látky.

1. Podkladové náterové látky

Pigmentované náterové látky, ktoré zabezpečujú farebnosť a optický efekt, ale nie lesk a odolnosť celého náterového systému.

2. Laky

Laky sú transparentné náterové látky, ktoré v rámci celého náterového systému zabezpečia lesk a odolnosť.

e) Špeciálne vrchné náterové látky

Náterové látky určené na konečnú povrchovú úpravu so špeciálnymi požiadavkami, napríklad metalizovaný vzhľad alebo perleťový vzhľad, ako jednovrstvové vysoko kvalitné farebné nátery a transparentné nátery (odolné proti mechanickému poškodeniu, fluórované nátery), reflexné nátery, štruktúrované nátery, napríklad tepané nátery, protišmykové nátery, tesniace materiály, izolačné nátery podvozkov, ochranné laky proti nárazom kameňov, vnútorné nátery a aerosóly.

Príloha č. 2
k vyhláške č. 256/2023 Z. z.

HRANIČNÉ HODNOTY PRE NAJVÄČŠÍ OBSAH PRCHAVÝCH ORGANICKÝCH ZLÚČENÍN

Katégória A

Regulované výrobky používané na povrchovú úpravu objektov, ako sú stavby, konštrukcie, budovy, ich príslušenstvo a armatúry na dekoratívne účely, funkčné účely a ochranné účely, okrem aerosólov

Podkategória výrobku		Druh	Hraničné hodnoty pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín ^{*)} [g/l]
a	Náterové látky interiérové matné (lesk $\leq 25@60^\circ$) ²⁾	VR	30
		OR	30
b	Náterové látky interiérové lesklé (lesk $> 25@60^\circ$) ²⁾	VR	100
		OR	100
c	Farby exteriérové na povrchovú úpravu minerálnych materiálov	VR	40
		OR	430
d	Farby interiérové a exteriérové na povrchovú úpravu dreva, kovu a plastov	VR	130
		OR	300
e	Laky interiérové a exteriérové na drevo, kov a plasty a lazúrovacie laky na drevo	VR	130
		OR	400
f	Moridlá pre ultratenkú vrstvu drevo	VR	130
		OR	700
g	Základné náterové látky	VR	30
		OR	350
h	Penetračné a spevňujúce náterové látky	VR	30
		OR	750
i	Špeciálne jednozložkové náterové látky	VR	140
		OR	500
j	Špeciálne dvojzložkové náterové látky	VR	140
		OR	500
k	Viacfarebné náterové látky	VR	100
		OR	100
l	Náterové látky s dekoratívnym efektom	VR	200
		OR	200

Kategória B**Regulované výrobky používané pri opravách a prestriekavaní vozidiel**

Podkategória výrobku		Náterová látka	Hraničné hodnoty pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín**) [g/l]
a	Výrobky na prípravné a čistiace operácie	Prípravné prostriedky	850
		Prostriedky na čistenie povrchu	200
b	Tmely a plniče	Všetky typy	250
c	Základné náterové látky	Vyrovnávacie náterové látky / plniče a základné náterové látky na kov	540
		Reaktívne základné náterové látky	780
d	Vrchné náterové látky	Všetky typy	420
e	Špeciálne vrchné náterové látky	Všetky typy	840

Vysvetlivky:

VR – vodouriediteľná náterová látka.

OR – náterová látka riediteľná organickým rozpúšťadlom.

*) Maximálny obsah prchavých organických zlúčenín v regulovanom výrobku v stave pripravenom na použitie.

**) Maximálny obsah prchavých organických zlúčenín v regulovanom výrobku v stave pripravenom na použitie. Obsah vody s výnimkou regulovaných výrobkov podkategórie a) je potrebné odčítať.

**Príloha č. 3
k vyhláske č. 256/2023 Z. z.****ANALYTICKÉ METÓDY NA STANOVENIE OBSAHU PRCHAVÝCH
ORGANICKÝCH ZLÚČENÍN V REGULOVANÝCH VÝROBKOCH**

Regulované výrobky	Obsah prchavých organických zlúčenín	Jednotka	Analytická metóda
Regulované výrobky, v ktorých nie sú prítomné reaktívne rozpúšťadlá	< 15 % hmotnosti	g/l	podľa technickej normy alebo inej obdobnej technickej špecifikácie s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami ⁵⁾
	≥ 15 % hmotnosti	g/l	podľa technických noriem alebo inej obdobnej technickej špecifikácie s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami ⁶⁾
Regulované výrobky, ktoré obsahujú reaktívne rozpúšťadlá		g/l	podľa technickej normy alebo inej obdobnej technickej špecifikácie s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami ⁷⁾

⁵⁾ STN EN ISO 11890-2 Náterové látky. Stanovenie obsahu prchavých organických látok (VOC) a/alebo poloprchavých organických látok (SVOC). Časť 2: Metóda plynovej chromatografie (ISO 11890-2) (67 3029): 2020.

⁶⁾ STN EN ISO 11890-1 Náterové látky. Stanovenie obsahu prchavých organických látok (VOC). Časť 1: Diferenčná metóda (67 3029): 2008.
STN EN ISO 11890-2 Náterové látky. Stanovenie obsahu prchavých organických látok (VOC) a/alebo poloprchavých organických látok (SVOC). Časť 2: Metóda plynovej chromatografie (ISO 11890-2) (67 3029): 2020.

⁷⁾ ASTM D2369: 2020.

**Príloha č. 4
k vyhláske č. 256/2023 Z. z.****ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE**

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/42/ES z 21. apríla 2004 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES (Ú. v. EÚ L 143, 30. 4. 2004; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 8) v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 z 22. októbra 2008 (Ú. v. EÚ L 311, 21. 11. 2008), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/112/ES zo 16. decembra 2008 (Ú. v. EÚ L 345, 23. 12. 2008), smernice Komisie 2010/79/EÚ z 19. novembra 2010 (Ú. v. EÚ L 304, 20. 11. 2010), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 (Ú. v. L 169, 25. 6. 2019) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1243 z 20. júna 2019 (Ú. v. L 198, 25. 7. 2019).

- 1) § 2 ods. 1 písm. q) zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 2) STN EN ISO 2813 Náterové látky. Stanovenie lesku náteru pri uhle 20°, 60°, 85° podľa ISO 2813: 2014 (67 3063).
- 3) STN EN 927-1 Náterové látky. Náterové látky a náterové systémy na drevo používané vo vonkajšom prostredí. Časť 1: Klasifikácia a výber (67 2010).
- 4) STN EN ISO 2808 Náterové látky. Stanovenie hrúbky náteru (67 3061). Metóda 5A.

